

Legend a o s v a t é m H a v l u

Byl jeden Kolumbanus, křesťan velmi dobrý. To vidúce rodičové svatého Havla, že tak příkladný jest, i poručili jemu syna svého svatého Havla. Tehdy ten Kolumbanus pojal jest svatého Havla s sebou a chodil jest s ním po mnohých místech, až jest šel za hory Alpes tak řečené a tam jest na púšti bydlel. A tu svatý Havel, vzem moc od svatého Kolumbana, slovo božie rozsieval a mnohé lidi odvedl jest od bludu. A před obličejem všeho lidu popadl modlu kamennú, zetřev ji, uvrhl do jezera. Tehdy svatý Kolumbanus posvětil jemu kostel i ustavil oltář, v kterémžto oltáři svátosti svaté Aurelie položil jest. Potom svatý Kolumbanus zuostal jest tu tři léta. A když jsú přišli bratřie, dával jest jim požehnání ustavičná. Tehdy jednoho času, kdyžto sieti pustil do jezera, slyšel jest ďábly, ani volají z vrchu hor, ani vespolek prosie pomoci, aby pútníky, kteřížto jsú zkazili ty modly, odehnali z svého miesta. Uslyšev to svatý Havel, požehnav se znamením svatého kříže, řekl jest: "Zaklínám vás skrze Pána Boha, abyšte odešli a žádného tuto neuráželi!" A pospiechaje k břehu, šel jest do komory a svému mistru vypravil jest ty věci. Tehda on šed do kostela, pozvonil jest a bratří svolal jest. Ale dřieve než sú se sešli, slyšeli jsú hlasy od ďabluov, ani s křikem se pryč berú. Tehda jeden želeje toho, že sú modly zkaženy, hrozil jest jim a ob-

žaloval jest je před vévodú, že by oni zvěř lovili. A vévoda rozhněvav se kázal jim odjíti pryč. Tehdy dva bratřie, když sú sešli do lesa, lotřie je oblúpili a zbili. Potom také, když jest svatý Havel chtěl jíti pryč, napadla jest jej zimnice a pad k nohám opata svého, ukázal jest jemu, že již nemuož jíti na tu cestu, kterúž jest umienil. A opat domnievaje se, že by pro milost miesta toho nechtěl jíti, řekl jest: "Viem, bratře, že jest těžko tobě pro mě se trudití, ale jáť otejdu. A pravímť tobě, dokavadž sem já živ, aby mše neslúžil." A když jest Kolumbanus s tovaryši svými odšel, svatý Havel siet svú položiv, na lodi přišel jest k Julinarovi knězi, kterýžto uslyšev příčinu jeho, se dvěma kněžími svými Magnoaldo a Teodoro připravil jemu příbytek. A tu když jest přebýval, tázal se jest jáhna kněze Hyldepoldo, zda by kdy nalezl miesto na púšti hodné, ješto by lidé přebývali, a řka: "Žádám na púšti dny své vésti tomuto životu puojčené." A ten odpověděv, vece: "Viem miesto na púšti, kteréžto jest obklíčenno vodami na horách, kdežto nedvédóv, vlkuov, vepřuov divokých mnoho. Bojím se, když tě tam uvedu, by tebe nesežrali." Tehda svatý Havel řekl: "Jest-li Buož s námi, kto proti nám? Kterýž vysvobodil jest Daniele, muožť mě vysvoboditi." Druhý den postaviv krmě v pytlík a vzem siet, odšel jest. Tehda svatý Havel, když jest odšel, chtě se modliti, padl jest mezi bodláky. Tehda vida jáhen, přiběhl jest, aby jeho zdvihl, ale muž boží, předvéděv budúcie dobré véci, vece: "Nech mě. Toto odpočinutie mé na

věky věkuov. Tuto přebývati budu, neb sem je vyvolil! A když se jest pomodlil, vstal jest a z metly léskové udělal kříž a vstrčil v zemi. A měl jest mošnici, kterúž jest na svých plecích nosil. A v té mošnici měl řetěz měděný, kterýmž se jest opasoval po nahém životě. A ten jest pilně zamykal v své mošnici. A když jest umřel, odmekli sú tu mošničku a našli sú řetěz krvavý a ohledali jeho tělo, ano na několiko miestech až do střev projedl. A tak jest duši pustil.

K. J. E r y b e n i: P r o s t o r o u d n í č e s k é p i s t e v i p r í k a d l a

Zpracováno podle prvotisku českého Pasionálu z roku 1495 na důkaz toho, že není Havel jako Havel.

E. P.

В некотором царстве, в некотором государстве жил-был царь батюшка и царица матушка. Жили они, да женились, да выжили уродились, да дети захотели да хлеб ели.

Но каждый молодец на свой образец. Долго ли, коротко ли, одняли собрался Гавод батюшка в чистое поле, в широкие раздолье. Слыснула сам молодецким помыслил, гаркнул богами-талам покриком: «Сивка-бурка, белый хвостик, стаяй впереди-мной шаг лист перед травой!» Конь бахит, земля дрожит, и конь сам столбом залет, на кондрей пляш ищет, Гавод батюшко протест стая колотило, что ни выдумать, ни сказать, ни перся помысли, вскочил в седло и поехали к лесу. Справа ему на встречу волк-серый бок! хочет он удмлого молодца схватить, Бу-сталай злая-серый бок в погоню, хвостом след заметает, гавило покрикивает: «Сейчас догоню! Сейчас схвачу!» Сивка-бурка бахит по тёмным лесам, по крутым бережкам, по высоким горам, Сивка-бурка